

A nagy testvér TÉNYLEG mindent lát, avagy nyakunkon az online számla-adatszolgáltatás

JANCSA-PÉK JUDIT

Az online számla-adatszolgáltatásról szóló jogszabály 2018. június 1-jén hivatalosan is megjelent a Magyar Közlönyben. A tervekből így hát lassan valóság lesz és ránk köszönt az online számla-adatszolgáltatás, és ezáltal, a kockázatelemző szoftverek és a mesterséges intelligencia által végzett, azonnali adóellenőrzések kora.

1. AZ ONLINE SZÁMLA-ADATSZOLGÁLTATÁS BEVEZETÉSE

2018. július 1-jétől azokat a számlákat, amelyek adóalanyok közötti, belföldi áfás ügyletekről szólnak, valamint amelyekben az áthárított áfa eléri vagy meghaladja a 100 000 Ft-ot, tételesen és valós időben be kell majd jelenteni az adóhatóságnak a számlázó programok és az adóhatóság rendszere közötti gép-gép kapcsolat segítségével, manuális beavatkozás nélkül. A program a már lezárt számlát küldi majd be a hatósági rendszerbe.

Az online számla-adatszolgáltatási kötelezettség bevezetését sokáig jogszabályi háttér nélkül lebegtették, majd a 2017 júliusára tervezett bevezetést tavaly nyáron egy évvel meghosszabbították. Ekkor nyilvánosságra hozták az adatszolgáltatási kötelezettséget teljesítő várható XML/XSD-adatállományt, amely alapján a számlázási szoftverfejlesztők el is kezdhették a munkát. A séma közben többször is változott. A rendszer elindításához azonban az adatsémán kívül a beküldési protokoll is szükséges, melyet először december, majd január közepére ígértek. Bár a szoftverfejlesztés ennek késedelmével megakad, vállalkozásoknak a számlázó programok felkészítésén kívül is vannak teendői a bevezetésig.

Az Áfa- és az evatörvények mellett, most módosításra került a számla és a nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint az elektronikus formában megőrzött számlák adóhatósági ellenőrzéséről szóló 23/2014. (VI. 30.) NGM rendelet is. A végleges szabályokat a 2/2018. (VI. 1.) PM rendelet implementálja.

Az előkészületek tehát a tervezetek alapján kezdődtek meg, melynek oka, hogy a rendszert előzetes engedélyeztetésre be kellett nyújtani az Európai Bizottságnak. A magyar állam 2018. január közepén küldte meg a rendeletmódosítás tervezetét az Európai Uniónak. Az ún. egyeztetési vagy notifikációs eljárás keretén belül, a Bizottságnak és a többi tagállamnak 3 hónap állt rendelkezésére, hogy a tervezett szabályozást véleményezze, az ellen kifogást emeljen.

Mivel ilyen nem érkezett, a július 1-jei kezdésnek immár nincs jogi akadály.

Sajnos a frissen kihirdetett szabályok nem tartalmazzak halasztást, illetve átmeneti bírságmentes türelmi időszakot sem. Az éles rendszerben tehát számlánként 500 000 Ft-nyi bírsággal számolhat az, aki az online számla-adatszolgáltatást hibásan, vagy egyáltalán nem teljesíti.

Az előkészületek ugyanakkor látszólag szépen haladnak. Az EKÁER bevezetés nehézségeiből tanulva a NAV a korábbiaknál sokkal nyitottabban és tudatosabban készül a bevezetésre. Adószakértőként számos konzultáción és fejlesztői kerekasztalon vehettünk részt, amelyek lehetővé tették számunkra az elvárások megértését és felkészüléssel, programozással kapcsolatos nehézségek közvetlen egyeztetését.

2. AZ ONLINE SZÁMLA-ADATSZOLGÁLTATÁSRÓL RÉSZLETESEN

Az adatszolgáltatási kötelezettség kiterjed minden magyar adóalanyok közötti, 100 000 Ft-nyi áfát elérő számlára – ideértve a módosító és sztoronó számlákat is, valamint a számlával egy tekintet alá eső okiratokra is. Ezek adattartalmáról jelentést kell adni. A jelentési kötelezettség a számlák áfatörvény szerinti adataira terjed majd ki, de akár teljes körű adatszolgáltatást is lehet választani. Az automatizálás nehézsége, hogy mindez a jogszabály által előírt adattartalom- és struktúra szerint kell, hogy megtörténjen.

Nem kell adatot szolgáltatni:

- a nyugtáról és elszámolási bizonylatokról,
- a magánszemélyek felé kiállított számlákról,
- azokról a számlákról, amelyek magyar áfát egyáltalán nem tartalmaznak, vagy áfatartalmuk alacsonyabb a határértéknél.

Azonban a nyomdai úton előállított nyomtatvány használatával kiállított számlák, azaz a „kézi számlák” sem maradnak ki az adatszolgáltatásból. Esetükben a 100 000–500 000 Ft közötti áfatartalmú számlákról 5 munkanapon

belül, az 500 000 Ft felettiekéről pedig 1 munkanapon belül kell jelentést küldeni.

Az adatszolgáltatás kiváltja a számlakibocsátói belföldi összesítő jelentést, de a számlabefogadóit nem. Az ígéret szerint a befogadói oldali összesítő jelentés kitöltéséhez nyújt majd segítséget az, hogy az online számla-adatszolgáltatási rendszerből lekérdezhető lesz a cég irányába kiállított és a beküldött számlák listája.

Az adatok tehát nemcsak az adóhatóság részére biztosítanak többlet ellenőrzési lehetőséget, hanem a számla befogadói számára is. A keresztellenőrzés lehetősége a partnerek megbízhatóságát erősíti és a körültekintő üzleti és adózási gondolkodás részét képezi.

Az online rendszerben való befogadás visszaigazolása egyébként nem lesz majd jelölve a számlákon, hiszen az adatszolgáltatást a program csak akkor indíthatja, ha a számla adatai már lezártak, azaz további módosítás – beleértve a NAV visszaigazolását – nem kerül már rá a számlára. A NAV által számlánként küldött válaszüzenetet a számla kiállítójának kell majd visszakereshető módon megőriznie.

3. SZÁMLÁZÓ PROGRAMMAL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

A számlázó programmal kapcsolatos elvárások tehát jelentősen bővülnek, az a számlázó rendszer felel meg az előírásoknak, amely/amelyben

- a kiállított számlák tartalmazzanak minden, a számviteli és az áfatörvényben előírt adatot;
- biztosítja a kihagyás és ismétlés nélküli, folyamatos sorszámozást;
- nem ad lehetőséget a számla törlésére, vissza dátumozására – amely egyébként is okirat-hamisításnak minősülne, amely letöltendő szabadságvesztéssel büntethető;
- a kibocsátás időpontjától a számla megőrzésére vonatkozó időszak végéig biztosított a számla eredetének hitelessége, adattartalmának sérthetlensége és olvashatósága;
- rendelkezik az „adóhatósági ellenőrzési adatszolgáltatás” elnevezésű funkcióval (XML-adatexport meghatározott sorszámtartományban vagy időintervallumban);
- a használó bejelentette az adóhatóságnak a program beszerzését/használatbavételét, az azt követő 30 napon belül;
- kapcsolódik hozzá egy felhasználói dokumentáció, amely a program funkcióinak leírását teljeskörűen tartalmazza;
- végül, de nem utolsósorban 2018. július 1-jétől rendelkezik majd az online adatszolgáltatás funkcióval.

4. SZANKCIÓK

Ha az adózó nem tartja be az előírásokat – vagy nem lesz készen a számlázóprogramja időre, így nem tudja elkezdni

a határidőben az adatszolgáltatást – számlánként akár 500 000 Ft bírságot is kiszabhatnak rá. A követelményeknek meg nem felelő számla adóigazgatási célra alkalmatlanná minősíthető, amelynek következtében nemcsak a számlakibocsátó büntethető, hanem a számla befogadó áfalevonási joga is sérülhet. Ez megbízható üzleti partnerek között akár súlyos üzleti konfliktusokat is szülhet.

Fontos, hogy a NAV minden esetben a számla kibocsátására kötelezett adózót fogja megbüntetni, hiába a szoftverfejlesztői mulasztás a hiba oka. Ezért a szoftverfejlesztővel kötött szerződésben fontos a felelősséget tisztázni, hiszen az a továbbiakban már csak polgári jogi úton érvényesíthető. Önszámlázás esetében, illetve akkor, ha a számlakiállítás feladatát az eladótól egy másik személy veszi át, a meghatalmazott is egyetemleges felelősséggel tartozik. Az ilyen megállapodást kötelezően írásba is kell foglalni.

Adatszolgáltatásra kötelezettek azok a külföldi vállalkozások is, amelyek Magyarországon regisztráltak az áfában, a fent említett szankciók rájuk ugyancsak érvényesek.

5. FELKÉSZÜLÉS AZ ADATSZOLGÁLTATÁSRA

A számlázóprogramok szoftver fejlesztése azonban csak az első lépés, kis túlzással mondhatjuk „technikai részletkérés”, sokkal nagyobb jelentőséggel bír majd a jövőben – ha az átállás okozta sokkon túljutunk – a bemenő adatok megfelelősége. Az online számla-adatszolgáltatás ugyanis gyakorlatilag azonnali adóellenőrzéseket is jelent majd, a pénztárgép, az EKÁER és a közúti fuvarozás, a hagyományos belföldi adó adatbázisok és a nemzetközi kontrolladatok összevetésével ki fognak ugrani a véletlen hibák és rosszhiszemű visszaélések is. Ráadásul ehhez még az íróasztaltól sem kell felállnia az adóellenőrnek.

A felkészülési időre tehát nemcsak a számlázó szoftvert fejlesztő cégeknek van nagy szüksége, hanem minden vállalkozásnak, aki ügyvitelét, adókezelését az új szabályokhoz kívánja igazítani.

Bár a szoftverfejlesztés jellemzően specializált IT szakemberek feladata, nem ritka az sem, ha a cég saját fejlesztésű magyar vagy külföldi szoftvert használ a számlázásra. Ilyen esetben a felkészülés talán még nehezebb és a fejlesztésre rendelkezésre álló időnek még nagyobb jelentősége van.

A felkészülés azonban nem ér véget a megfelelő számlázóprogram megvásárlásával/kifejlesztésével. Sok esetben gondot jelent a számlázóprogramok illesztése a cég ügyviteli rendszeréhez, esetleg külön illesztőprogram is szükséges lehet az adatok továbbításához.

Ezen kívül azonban a legnagyobb jelentőséggel a bemenő adatok megfelelősége bír, azaz minden vállalkozásnak érdemes átvilágítania áfaügyeit és kapcsolódó adókezelését.

6. ÜZLETI FELADATOK AZ ONLINE SZÁMLA-ADATSZOLGÁLTATÁS KAPCSÁN

Az online számla-adatszolgáltatással kapcsolatos feladatokra felkészülés üzleti szempontból is fontos. Egyrészt, mert a hibás, vagy hiányzó adatszolgáltatással a számlaki-bocsátásra kötelezett adóalany számlánként 500 000 Ft-os bírságot kockáztat, a számla befogadója pedig elvesztheti áfalevonási jogát. Másrészt az online adatszolgáltatás esetleg szabálytalanságokat fedhet fel. Az átküldött számlákra ugyanis automatikus adat- és kockázatelemzés vár, amelylyel az adóhatóság gyakorlatilag azonnali ellenőrzés alá vonja a vállalkozások tömegeit. Vagyis a felkészülés részeként érdemes már most csökkenteni a kockázatokat. E bírságok és kockázatok elkerülésének érdekében tehát hasznos lehet az alábbi feladatokat elvégezni:

6.1. Számlázóprogram felkészítése:

A) A jogszabályban előírt adattartalommal és struktúrával rendelkező XML-file-ok

A programmal kapcsolatos első feladat annak megoldása, hogy képes legyen a jogszabályban előírt adattartalommal és struktúrával rendelkező XML-file-ok elkészítésére. Az erre vonatkozó XSD/XML-sémákat tavaly nyáron hozták nyilvánosságra, a programozók tehát viszonylag hosszú ideje dolgozhatnak ezen a feladaton. Az is igaz ugyan, hogy a munka során a séma, éppen a programozói visszajelzéseket alapul véve, többször is változott. Az aktuális séma már eléggé kiforrottan tekinthető, azonban a további változások még most sem kizárhatóak. Tehát némileg mozgó célpont van előttünk, de talán megnyugvást ad, hogy a mostani változások már a finomhangolási fázisba tartoznak.

B) Kommunikáció a NAV rendszerével

Ezután meg kell/kellett teremteni a kommunikációs kapcsolatot a NAV rendszerével. A számlák adatait tartalmazó XML-file-okat ugyanis a számlázóprogramnak, vagy az ahhoz illeszkedő postázó modulnak kell automatikusan, a számlák adattartalmának lezárását követően azonnal, emberi beavatkozás nélkül az adóhatóság rendszerébe beküldenie. Az elkészült számlá(ka)t egyszer használatos adatszolgáltatási tokenen keresztül kell elküldeni. A token minden adatszolgáltatás előtt meg kell igényelni. Az adatszolgáltatási token az azt igénylő adózóra szól, és a válaszban visszaadott időpontig – jelenleg a kiállítást követően 5 percig – érvényes. Az adatszolgáltatási tokent a NAV rendszere a kérvényező technikai felhasználó cserekulcsával kódolva adja ki, annak felhasználásához szükséges a helyes, dekódolt értéket a szervernek visszaküldeni. A számlák beküldése történhet egyenként vagy kötegelve; egy adatszolgáltatás jelenlegi beküldési limitje 100 darab számla adattartalma.

Az adatszolgáltatás azonban nem ér véget a számlák adatainak beküldésével, a programnak a feldolgozási üzenetet is meg kell kérnie a NAV rendszerétől és gondoskodnia kell azok helyes kezeléséről is. A sikeresen befogadott adatszolgáltatásra a szerver tranzakcióazonosítót ad vissza. A kapott tranzakcióazonosítóval lehet a későbbiekben lekérdezni a tranzakció feldolgozási státuszát, a NAV szervere minden számlára tételes feldolgozási eredményt ad vissza. Az egyes számlákra vonatkozó feldolgozási státusz háromféle lehet:

- blokkoló hiba, azaz olyan technikai vagy súlyos üzleti hiba, amely az adatszolgáltatás befogadását megakadályozza => ERROR típusú visszajelzés;
- figyelmeztetés, amely az adatszolgáltatás befogadását nem blokkolja, azonban a számla, vagy az erről nyújtott adatszolgáltatás tartalmilag helytelen lehet => WARN típusú visszajelzés;
- nyugtáüzenet, ha az adatszolgáltatás helyes és befogadásra került => OK típusú visszajelzés. Az adatszolgáltatás akkor tekinthető teljesítettnek, ha azt az adott számlához tartozó nyugtáüzenet megerősíti.

6.2. A céges számlázási folyamat és a számlák áttekintése és fejlesztése

Míg a számlázóprogramok felkészítése elsősorban programozói feladat, addig a felkészüléshez hozzá tartoznak olyan üzleti folyamatok is, amelyet a vállalkozásnak magának kell tovább fejlesztenie.

A) A számlázási folyamat átvilágítása

Az elsődleges feladat a számlázási folyamat átgondolása, annak tisztázása, hogy a számla kiállításáig milyen üzleti folyamaton és információs láncon keresztül jut el a vállalkozás, mely szervezeti egységek és konkrétan milyen felelősök együttműködésén keresztül történik a számla kiállítása. Ezek az egységek és ezek a személyek ugyanis közvetlenül befolyásolják, hogy a vállalkozás mikor, milyen adattartalommal és hogyan bocsátja ki a számláit. A beszerzésért, készletezésért felelős kollégák rögzítik az áruk és beszállítók adatait a rendszerben, az értékesítés a vevőtörzseket kezeli, a raktár és logisztikai osztály a kiszállításokért felel, míg a pénzügy jó esetben a tranzakciók számlába állítását végzi; hogy csak a legegyszerűbb üzleti szcenáriót vegyük alapul. Az azonnali digitális adóellenőrzések korában létfontosságú a számlázási folyamatot tudatosan kezelni, idejekorán biztosítani és szükség szerint leszabályozni azt.

B) Az összes számlázási szoftver azonosítása

Kulcsfontosságú annak a tisztázása, hogy a vállalkozás valójában hány számlázóprogramot használ, és ezek milyenek. Sok esetben ugyanis a vállalkozás által használt több program is képes a számla kiállításra, ebben az esetben fontos annak eldöntése, hogy vajon mindegyiket fel kell-e készíteni az online számla-adatszolgáltatásra, vagy esetleg csak kiválasztott programokat. Az is felmerülhet, hogy bár

a vállalkozás több számlázóprogramot is használ, ám mégis egy közös postás modulon keresztül küldené be a számlaadatokat. A döntésben sok kritériumot kell számításba venni, ilyenek lehetnek az adatátadás nehézségei, adatbiztonsági kérdések, és persze a költséghatékonyság is.

C) A számlaformátumok átvilágítása

Fontos tisztázni azt is, hogy a vállalkozás a megfelelő formátumú számlákat használja-e az üzleti tranzakciók kezeléséhez: az egyedi ügyletekről egyedi számlák készülnek-e, az összevont ügyletek számlázása pedig helyes gyűjtőszámlákkal vagy időszaki elszámolású számlákkal történik-e? Vajon, minden számlázáskor tényleg kötelező-e számla kiállítása? A teljesítési időpontokat az áfatörvény szerint megfelelően alkalmazza a cég? Helyes-e az előleg- és végszámlák dokumentálása? No és persze, hogy megfelelő-e a számlakorrekciók, azonnali vagy utólagos árengedmények kezelése?

D) A számlák adattartalmának és a számlázási törzsadatok átvilágítása

Az adatszolgáltatás megköveteli az áfatörvény szerinti kötelező számlaadatok beküldését. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a számlák adattartalma valóban megfelelő. Azt az adatot, amelyik nem áll rendelkezésre, ugyanis még a legjobb rendszer sem képes beküldeni. Sokszor az adat egyébként a vállalatirányítási rendszeren belül elérhető lenne, de a számlázóprogram nem használja fel azokat.

Az sem mindegy, hogy az adatok milyen struktúrában állnak rendelkezésre. A sikeres bevezetéshez ugyanis nemcsak a számlázóprogramot kell felkészíteni, hanem a vállalkozás termék- és készlet-törzsadatait, valamint vevői törzsadatait is szükséges felülvizsgálni.

- A címadatoknak például több önálló mezőben kell szerepelniük. A részletes adatformátumban ez a következőket jelenti: országcód (kötelező), régiójelzés (nem kötelező), irányítószám (kötelező), város (kötelező), utca neve (kötelező), közterület jellege (kötelező), házsám (nem kötelező), épület megnevezés (nem kötelező), lépcsőház (nem kötelező), emelet (nem kötelező), ajtó (nem kötelező), albetétszám (nem kötelező).
- Az adószám Magyarországon speciális formátumú „12345678-1-23”, az első rész „12345678” jelöli az adóalanyt, ennek megadása az adatszolgáltatásban kötelező, a második elem „1” az adóalany státuszát jelöli, míg a harmadik „23” a régió kódja, mind a háromnak külön adatmezőben kell szerepelnie, ám az utóbbi kettő beküldése már nem kötelező.

Fontos a vevőadatok validálása is, hiszen érdemes elkerülnünk azt, hogy az adatszolgáltatásunk a vevő címének, adószámának vagy egyéb adatainak hibás megadása miatt okozzon problémát. Ezt az adóhatóság internetes oldalán az adóalanyok ellenőrzésével küszöbölhetjük ki.

E) Korrekciós számlák kezelése

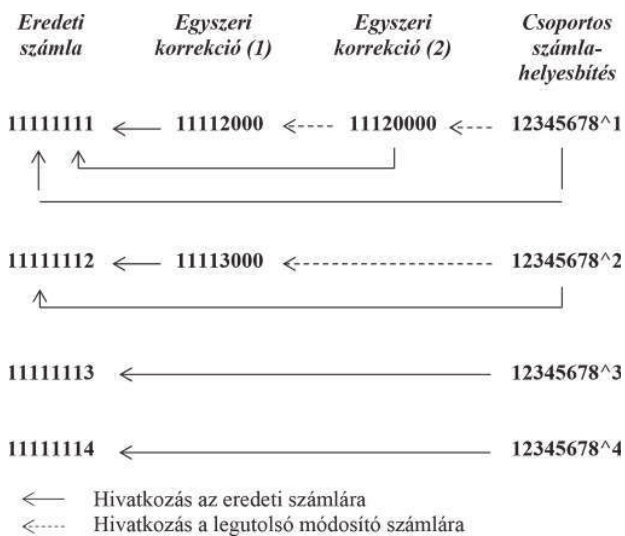
A számlahelyesbítések, számlával egy tekintet alá eső okiratok kiállítása mindig is nehézséget okozott a

számlázóprogramok számára. Most az adóhatóság által kidolgozott XML/XSD-séma a hatósági értelmezést tükrözi arról, hogy milyen adattartalom szükséges a korrekcióhoz. Az áfatörvény szerint a számlakorrekció során hivatkozni kell a módosított, ún. eredeti számlára. Az XML/XSD-séma szerint ennél több kell, az eredeti számla mellett, a korrekciós láncolat utolsó számlájára is hivatkozni szükséges.

A jogszabályok nem tiltják továbbá több korábban kiállított számla egyetlen módosító dokumentummal történő egyidejű módosítását (csoportos számlahelyesbítés). Azonban a számla vagy módosítás adatainak leírására szolgáló XML csupán egy „eredeti” számla adatai módosításának megjelenítésére szolgál. Ha a számlákkal egy tekintet alá eső okirat több korábbi számla adatait módosítja, akkor a korrekció adatszolgáltatását minden egyes módosított számlára vonatkozóan külön XML-ben kell végrehajtani. Azaz, ha a helyesbítés 8 eredeti számlára vonatkozik, akkor 8 különálló XML-ben kell annak adatait bejelenteni; mindazzal együtt, hogy a gyakorlatban csupán 1 korrekciós bizonylat kerül kiállításra. A csoportos számlahelyesbítésről szóló adatszolgáltatás kapcsán nem szabad elfelejtenünk a 100 számlára vonatkozó token-kapacitást, amely például az év végi bónuszok során nehézséget okozhat.

Nem nehéz belátni, hogy ez a programozási nehézség akár a cég bónuszszabályzatát is befolyásolhatja.

A korrekciók logikáját az alábbi ábra mutatja be:

6.3. Hibák kezelése

Ha a NAV visszaigazolása alapján az adatszolgáltatás nem dolgozható fel (ERROR üzenet), a hiba elhárítását követően az adatszolgáltatást meg kell ismételni. Az adatszolgáltatást akkor is meg kell ismételni, ha az adatfeldolgozás sikeres volt, azonban az adóalany észleli, hogy hibás adatszolgáltatás történt, az adatszolgáltatást a hiba elhárítását követően meg kell ismételni. Az ismételt adatszolgáltatást

az adatszolgáltatásra kötelezett adóalanynak a NAV rendszerében jóvá kell hagynia. Az ilyen javítás manuális rögzítéssel is megtehető, amelyre fő szabály szerint – a végleges rendelet alapján – 3 munkanap áll rendelkezésre. Ha a hiba kijavítása 3 nap alatt gépi úton nem megoldható, a manuális feltöltés kötelező.

A befogadórendszer üzemzavaráról a NAV annak elhárítását követően, a kezdő és megszűnési időpont megjelölésével haladéktalanul közleményt tesz közzé honlapján. Karbantartás miatti leállítást, azt megelőzően, a karbantartási igény felmerülésével egyidejűleg tájékoztatásban kell kihirdetni, szintén a NAV honlapján, az üzemszünet várható kezdeti időpontjának és tervezett tartamának idejével. Az ilyen üzemzavar, karbantartás vagy az internetszolgáltatás elégtelensége miatt megakadó számla-adatszolgáltatást a probléma megszűnését követő 24 órán belül kell a számlázóprogramnak elektronikus úton, gép-gép kapcsolatban továbbítania.

Abban az esetben, ha a fennakadás a számlázóprogram szintjén merül fel, üzemzavar vagy az internetszolgáltatás elégtelensége miatt, akkor a probléma elhárulását követő 24 órán belül kell az elektronikus adatszolgáltatást pótolni. Ha az ilyen üzemzavar meghaladja a 48 órát, ezt a tényt a NAV rendszerébe – legkésőbb a 48 órás időtartam leteltekor – be kell jelenteni. Az elmaradt adatszolgáltatást pedig ezen időtartam leteltétől számított 24 órán belül kell pótolni, a számlaadatok manuális rögzítésével. Ha ezen 24 órás időkereten belül a hibát nem sikerül kijavítani, ismételt bejelentést kell tenni, a határidő ezáltal újabb 24 órával meghosszabbítható, mindaddig míg az üzemzavar, az internetszolgáltatás elégtelensége fennáll.

Tekintettel a jogszabályban rögzített rövid határidőkre, valamint arra a tényre, hogy sok szervezet – különösen a nagyok, de néha a kicsik is – spontán nem képes ilyen gyors cselekvésre, a hibák kezelésére fel kell készülni. Érdemes még a bevezetés előtt átnézni az egyes hibakódokat és szervezetenként szabályozni, hogy milyen esetben kinek pontosan mi a teendője. A hibák ugyanis jellemzően az IT-szakemberek, az üzleti döntéshozók és a vállalati vagy éppen külsős pénzügyi és adós szakemberek együttműködését teszik szükségessé.

6.4. Regisztráció

A hibák korrekcióját jellemzően az elsődleges, vagy másodlagos felhasználók tudják majd a rendszerben végigvinni. Ők lesznek továbbá azok, akik listákat tölthetnek le a vállalkozás által bejelentett kimenő számlákról, valamint a beszállítók által bejelentett, a cég számára bejövő, azaz levonható áfát tartalmazó számlákról. Fontos ezért tisztázni ezen felhasználókat.

Elsődleges felhasználó a cég ügyvezetője lehet, valamint az, aki az adóbevallások elektronikus benyújtására jogosult (jel-

lemzően a pénzügyes, a könyvelő vagy adótanácsadó, aki érvényes EGYKE-vel rendelkezik). Másodlagos felhasználót, az EKÁER-rendszerhez hasonlóan az elsődleges felhasználó tud majd regisztrálni. Emellett szükség van az ún. technikai felhasználó létrehozására is, ami nem más, mint a számlázóprogram lesz, hiszen a regisztráció során kapott felhasználói aláíró és cserekulcsokkal a program az adatküldés során igazolja magát. A regisztrációra már a tesztrendszerben is lehetőség van, azonban a NAV tájékoztatása szerint a regisztrációt meg kell majd ismételni az éles rendszer számára.

6.5. Adatexport problémáinak áttekintése

Az adatexport szabályait 2016. január 1-jével vezették be, amely szerint egy adóhatósági ellenőrzés során a NAV által meghatározott sorszámtartományon, vagy időintervallumon belül kell adatot szolgáltatni. Az adatokat szintén XML-formátumban kell átadni az adóellenőrzésnek. Szűkebb ez az adatszolgáltatás a számláról átadandó adatok tekintetében, bővebb azonban az érintett számlák viszonylatában: míg az online számla-adatszolgáltatás csak az üzleti adóalanyok között kiállított (B2B), értékhatár feletti belföldi számlákra terjed ki, addig az adatexport a meghatározott tartományon belül minden számlát tartalmaz (B2B és B2C, belföldi és közösségi vagy export egyaránt, értékhatártól függetlenül).

Tekintettel arra, hogy az adatexport formátumát sok számlázóprogram nem tudta kezelni, a fejlesztések elmaradtak, vagy hibásak voltak, az új szabályok alapján lehetőség van az adatexportot az online számla-adatszolgáltatás formátumában teljesíteni.

6.6. Ügyviteli folyamat áttekintése

A fentiek miatt, fontos tehát az üzleti folyamatok áttekintése. Itt az idő meggyőződni arról, hogy a cég mindig a megfelelő áfakezelést végzi-e. Tudatosan kell azonosítani az XML-formátumban átadandó/átadható adatok körét – konzervatív vállalatok törekedhetnek arra, hogy csak a tényleg kötelezően átadandó adatok kerüljenek beküldésre.

Keresztellenőrzéseket kell elvégezni, azzal kapcsolatban, hogy a számlázóprogram miként integrálódik az ügyviteli, döntéshozatali rendszerbe. Ki kell továbbá szűrni a formálisan hibás és hiányos dokumentumokat. Gondoskodni kell az adatok megőrzéséről, archiválásáról.

Végül, s nem utolsósorban érdemes számlázási szabályzatot készíteni, a már meglévő felülvizsgálni.

Látjuk tehát, hogy az új rendszer bevezetésével számos feladat, előkészület hárul a vállalkozásokra. A megfelelő szoftver biztosítása eleve költséges folyamat, azonban hibák esetén a súlyos bírságok és a tény, hogy adatainkat azonnali adóellenőrzés alá vonják, lépéskényszerbe hozza az üzleti döntéshozókat is.